

KATEGORIPLAN

FACILITY MANAGEMENT

BILAGA 3 - NULÄGESANALYS

Innehåll

1.0	NULÄGESANALYS	3
1.1	INTERN ANALYS – SPENDANALYS	3
1.2	SPENDENS FÖRDELNING PÅ LEVERANTÖRER	4
1.3	LEVERANTÖRSTROHET	5
1.4	AVTALSSTATUS	6
1.4.1	AVTALSKATEGORISERING INOM KATEGORIN	7
1.5	INTERN ANALYS - STYRDOKUMENT I KOMMUNEN	8
1.5.1	MÅL OCH BUDGET 2023	8
1.5.2	UPPHANDLINGS OCH INKÖSPOLICY	9
1.5.3	RIKTLINJER FÖR UPPHANDLING OCH INKÖP	9
1.5.4	KOMMUNIKATIONSPOLICY	10
1.5.5	MILJÖPROGRAM FÖR HUDDINGE KOMMUN 2022–2025	10
1.5.6	HANDLINGSPLAN FÖR GIFTER I MILJÖN	10
1.5.7	HKF 4400 – AVFALLSFÖRESKRIFTER	11
1.5.8	AVFALLSPLAN	11
1.5.9	HKF 1610 RIKTLINJER FÖR SÄKERHETSSKYDD	11
1.5.10	PROGRAM FÖR TRYGGHET OCH SÄKERHET 2018–2021	12
1.6	KRISBEREDSKAP	12
1.7	SAMORDNAD VARUDISTRIBUTION	13
1.8	SAMVERKAN MED KOMMUNALA OCH EXTERNA FASTIGHETSBOLAG	14
1.9	IDENTIFIERADE STYRKOR OCH SVAGHETER INOM ORGANISATIONEN	14
1.9.1	INTERN ANALYS – IDENTIFIERADE STYRKOR INOM ORGANISATIONEN FÖR HELA KATEGORIN	14
1.9.2	INTERN ANALYS – IDENTIFIERADE SVAGHETER INOM ORGANISATIONEN FÖR HELA KATEGORIN	14
1.9.3	UNDERKATEGORI AVFALL OCH ÅTERVINNING – STYRKOR OCH SVAGHETER	14
1.9.4	UNDERKATEGORI HYGIEN-, STÄD- OCH RENGÖRINGSPRODUKTER – STYRKOR OCH SVAGHETER	15
1.9.5	UNDERKATEGORI SÄKERHET OCH BEVAKNING – STYRKOR OCH SVAGHETER	15
1.9.6	UNDERKATEGORI MÖBLER OCH INREDNING – STYRKOR OCH SVAGHETER	16
1.9.7	UNDERKATEGORI LOKALVÅRD OCH TVÄTTERITJÄNSTER – STYRKOR OCH SVAGHETER	16
1.10	PRISJUSTERINGAR	16
1.11	EXTERN ANALYS - MARKNADSANALYS	17
1.12	IDENTIFIERADE MÖJLIGHETER OCH HOT PÅ MARKNADEN	17
1.12.1	POLITISKA FAKTORER	18
1.12.2	EKONOMISKA FAKTORER	19
1.12.3	SOCIALA FAKTORER	19
1.12.4	TEKNOLOGISKA FAKTORER	19
1.12.5	LEGALA FAKTORER	19
1.12.5.1.	ÖVRIG LAGSTIFTNING	20
1.12.5.2.	SANKTIONER MOT RYSSLAND	20
1.12.6	MILJÖMÄSSIGA FAKTORER	21
1.12.6.1.	CIRKULÄR EKONOMI	21

1.0 NULÄGESANALYS

Spendanalys avsnitt 1.1 till och med 1.4 avser kommunen exklusive bolagen.

1.1 Intern analys – Spendanalys

Kategorin Facility Management stod 2022 för 4,4 % av den totala spenden inom kommunen.

Kategorin Facility Management hade under 2022 en spend på 74,3 miljoner kr (64,5 miljoner kr år 2021) där kostnader för lokalvård i extern regi och tvättjänster stod för 39,7 % av spenden vilket motsvarade 29 174 199 kr (41,3% vilket motsvarade 26 624 601 kr 2021), underkategorin säkerhet och bevakning stod för 30 % av spenden, vilket motsvarade 22 046 634 kr (26,2 %, vilket motsvarade 16 910 130 kr år 2021), samt möbler och inredning som stod för ca 23,9 % av spenden, vilket motsvarade 17 548 514 kr (18 % vilket motsvarade 11 516 763 kr år 2021).

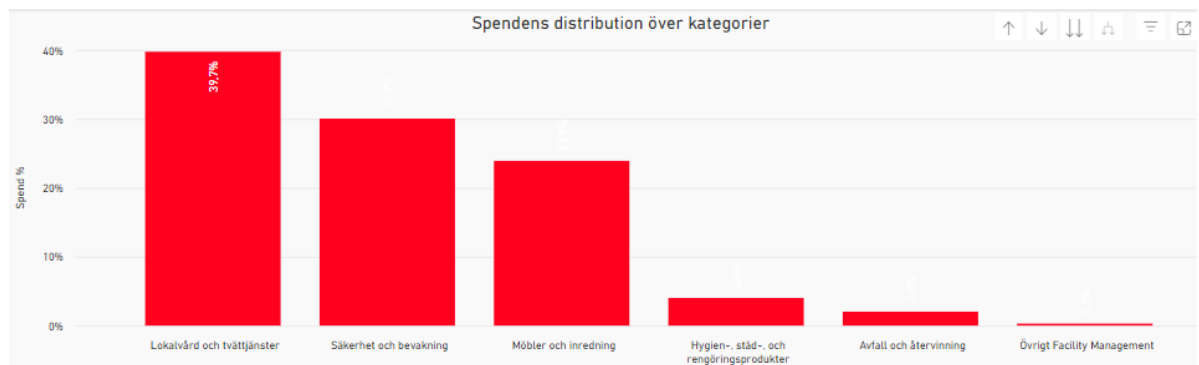

Bild: Spendens procentuella fördelning under 2022 mellan underkategorierna

Grundskolenämnden är den som köper mest inom kategorin med en andel på 31,1 (29 % år 2021), följt av Vård och omsorgsnämnden på 15 % (19,6 % år 2021), Kommunstyrelsen på 14,8 % (8,8 % år 2021), och Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden på 11,3 % (13,4 % år 2021).

Bild: Spendens fördelning 2022 mellan kommunens olika nämnder

1.2 Spendens fördelning på leverantörer

Inom kategorin köpte kommunen under 2022 från totalt 122 leverantörer (under 2021 från totalt 134 leverantörer), varav 44 leverantörer var inom möbler och inredning. Svansen inom kategorin, dvs. sällanköps leverantörer med låg spend, är lång. Topp 3 leverantörer är ramavtal för lokalvård.

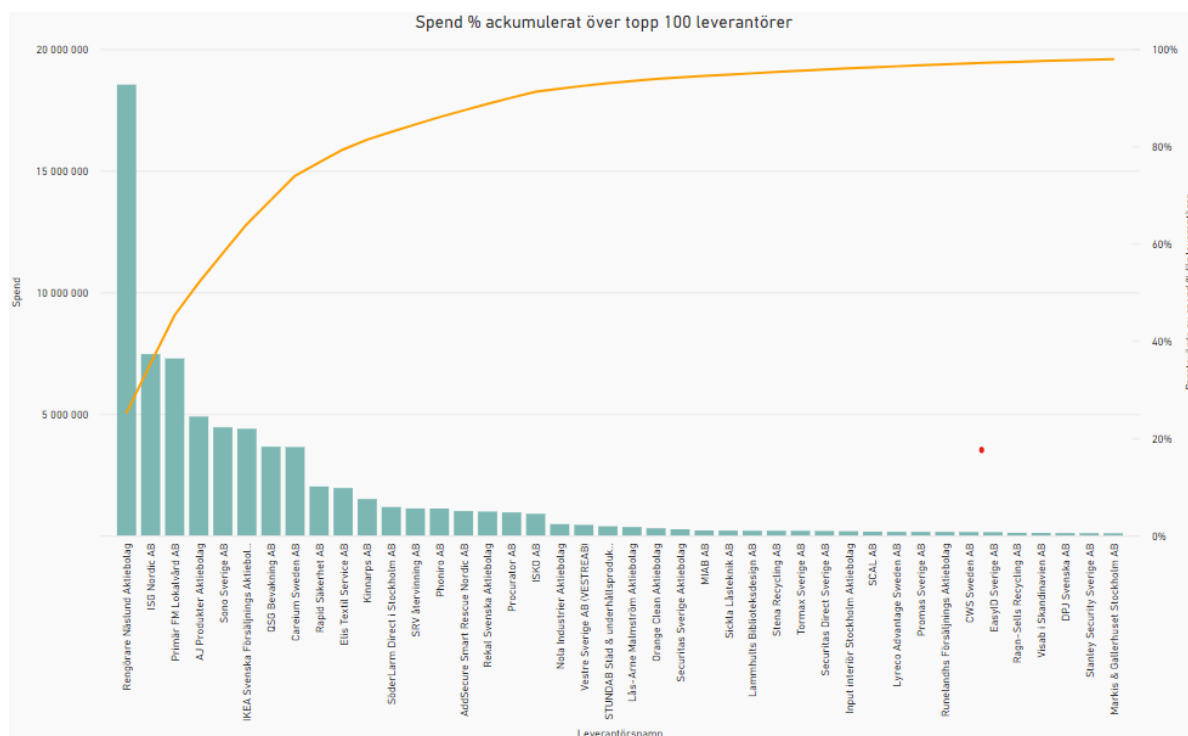

Bild: Total spend per leverantör för kommunens topp 42 leverantörer 2022

- Inom underkategorin *Lokalvård och tvätteritjänster* köptes under 2022 tjänster från externa leverantörer för 29,17 miljoner kr med Rengörare Näslund som största leverantör på ca 18,5 miljoner kr, ISKO Nordic på 7,46 miljoner kr och Primär med ca 7,27 miljoner kr år 2022.
- Inom underkategorin *Möbler och inredning* är de största leverantörerna AJ Produkter med ca 4,9 miljoner kr, följt av Sono Sverige och IKEA Svenska på ca 4,4 miljoner kr vardera. Underkategorin står för totalt ca 17,5 M kr under 2022
- Inom underkategorin *Säkerhet och bevakning* med total spend 2022 på 22 miljoner kr (16,9 miljoner kr 2021), står larm och bevakning för de största delarna av spenden. ISG Nordic (kameraövervakning med ca 7,5 miljoner kr (3,98 miljoner kr år 2021), QSG Bevakning (parkeringsövervakning) 3,65 miljoner kr (3,3 miljoner kr 2021) och trygghetslarm till äldre (Careium Sweden med 3,6 miljoner kr, samt Phoniro med 1,1 miljoner kr 2022) för den dominerande spenden.
- Inom underkategorin *Avfall och återvinning* är kommunens delägda bolag SRV den dominerande leverantören med 1,11 miljoner kr av underkategorins totala spend på 1,48 miljoner kr 2022 (1,9 miljoner kr av

underkategorins totala 2,26 miljoner kr 2021). Stena Recycling och Ragn-Sells Recycling har idag inte avtal inom kategorin och behov av upphandling finns för sekretesspapper som idag direktupphandlas. Det finns även behov av upphandling av pappersåtervinning Utöver det som HusF har upphandlat från sina fastigheter.

- Inom underkategorin *hygien-städ och rengöringsprodukter* är den största leverantören Rekal Svenska (maskindiskmedel) som stod för ca 984 000 kr under 2022 (1,17 mnkr under 2021). Procurator (hygienprodukter) som kommunen hade ramavtal med fram till maj 2021, då kommunen fick ett nytt avtal med Staples AB.

Spenden för Staples (numera Lyreco) är dock kategoriserad inom kategorin omsättningsvaror då leverantören har avtal inom 3 olika kategorier och spenden i nuläget inte kan delas upp i olika kategorier. Enligt statistik från leverantören köps varor inom städ och rengöringsprodukter för 1,95 mnkr under perioden maj – oktober 2022 vilket kan adderas till kategorins totala spend.

Det noteras att det 2022 köps varor från Procurator för 947 000 kr, vilket behöver analyseras ytterligare, men då Procurator även har avtal inom yrkeskläder och skor kan leverantören behöva flyttas till annan kategori.

I ny upphandling av lokalvård tar lokalvårdsleverantörerna över inköp för städ- och rengöringsprodukter vilket kommer att förflytta spend mellan underkategorierna.

- Inom underkategorin *”övrigt”* som står för 206 594 kr (545 000 kr år 2021) finns leverantörer som Regentor (bostadsanpassning), APM Sport (säkerhetsöversyn gymnastiksal) och akvarieleasing (framför allt uthyrning av akvarier), vilka behöver upphandlas så snart som möjligt.

1.3 Leverantörstrohet

Leverantörstroheten, dvs att verksamheterna köper produkter och tjänster via upphandlade avtal, inom kategorin är relativt hög. Totalt är endast ca 9,4 % (16 % år 2021) av den totala spenden som köpts från leverantörer som kommunen inte har avtal med, vilket motsvaras av 6,9 miljoner kr f under 2022 (10,2 miljoner kr år 2021).

I underkategorierna *Hygien-, städ, och rengöringsprodukter* köps 41,6%, *Avfall och återvinning* 25 %, *Säkerhet och bevakning* 12,9 % (36,3 % år 2021) och *Möbler och inredning* 11,57 % (14,6 % år 2021) under 2022 utanför avtal av vissa förvaltningar, varför behov av dialog och styrning till befintliga ramavtal, alt. framtida upphandlingar finns för att öka avtalstroheten i underkategorierna. För underkategorin övrigt finns behov av nya upphandlingar då mycket i denna kan kategoriseras som köp utanför avtal.

För lokalvård är avtalstroheten 99 % år 2022

I underkategorin övrigt är under 2022 över 72 % av spenden köp utanför avtal.

Ett avtal som har ingåtts genom otillåten direktupphandling kan ogiltigförklaras och den upphandlande myndigheten som ingick avtalet riskerar att få betala en upphandlingsskadeavgift. En tydlig ekonomisk konsekvens av köp utanför

ramavtal är också högre priser. Då en upphandling inte konkurrensutsätts kan avsaknaden av konkurrens medföra att priserna blir höga. Volymeffekterna som stora ramavtal medför uteblir också vilket bidrar till ett högre pris.

1.4 Avtalsstatus

Kommunen har inom kategorin ca 25 avtalsområden och ca 55 upphandlade avtal (direktupphandlingar ej inkluderat).

Inom underkategorierna *Möbler och inredning* har kommunen avropat från Adda (f.d. SKL Kommentus). Inom *Säkerhet och bevakning* nyttjas Kammarkollegiets avtal för Rakel-produkter med tillhörande tjänster för krishantering. Att ansluta sig till inköpscentralers ramavtal har både för- och nackdelar. Fördelar är minskad belastning i upphandlingsskedet och avseende avtalsförvaltning (prisjusteringar, förlängningar). Nackdelarna är bl. a ökade kostnader och avtal mindre anpassade för kommunens behov samt att avrop under avtalsperioden oftast sker genom förnyad konkurrensutsättning, vilket är resurskrävande.

För avtal inom kategorin som är kategoriserade som standardavtal bör huvudfokus vara att minska tid och pengar som spenderas på upphandling av produkter. Samordning och eventuell anslutning till Adda kan vara lämpligt om man ser att det finns fördelar att samordna med andra kommuner för att t.ex. få ner styckepriser, kommunens volymer är låga och egen upphandling därför blir administrativt dyr, eller när ett nationellt anslag behövs för effektiv konkurrens för aktuellt avtalsområde. En övervägning bör göras inför varje ny avtalsperiod.

Inom övriga underkategorier har kommunen genomfört egna upphandlingar. När samordning varit möjlig har detta skett tillsammans med de helägda bolagen, framför allt inom säkerhet och bevakning.

Förvaltningsövergripande avtal saknas inom sekretesspapper, bostadsanpassning, säkerhetsöversyn för gymnastiksalar och akvarieleasing. Förvaltningarna har direktupphandlat tjänsten för att lösa behovet och behovet behöver läggas på upphandlingsplanen för att upphandla ramavtal för aktuella behov.

Se lista över kommunens avtal, avtalstider och leverantörer i Bilaga 2 - Avtalslista.

1.4.1 Avtalskategorisering inom kategorin

Huddinge kommun använder Kraljics matris för kategorisering av avtal. Utgångspunkten i Kraljics matris är vilken betydelse/ komplexitet).

Standardavtal

I kategorin Facility management är avtal avseende produkter kategoriserade som Standardavtal.

Huvudfokus inom standardavtal är att minimera transaktionskostnaden genom att exempelvis reducera administrationskostnaderna, reducera antalet leverantörer och/eller sträva efter standardisering.

Fördelar med standardisering är minskad administration vid framtida inköp och ökad avtalstrohet. Vid standardisering kan vi också säkerställa säkerhet och hållbarhetsfaktorer som kravställts vid upphandling.

Nackdelar med standardisering är en minskad valmöjlighet och variation (möbler). För att stävja detta behöver tydlig information om vinsten med det kommuniceras med beställarna. Det tar också tid att ta fram standardiseringen som är omfattande.

Strategiska avtal

För underkategorin *Lokalvård och tvätteritjänster* är lokalvårdsavtalen kategoriserade som Strategiska avtal. Även avtal inom underkategorin *Säkerhet och bevakning* är att se som strategiska avtal. Huvudfokus inom strategiska avtal är att ha totalkostnadsfokus och skapa en tät dialog med leverantören. Avtal för produkter som är viktiga vid händelse av kris, såsom rengöringsprodukter bör dock ha speciella avtalskrivningar för att säkerställa leverans.

1.5 Intern analys - Styrdokument i kommunen

1.5.1 Mål och budget 2023

Mål och vision för Huddinge kommun är ”Ett tryggt, jämlikt och hållbart Huddinge” delas upp i tre hållbarhetsperspektiv (social-, ekologisk-, och ekonomisk hållbarhet) vilka delas upp i 10 mål där nedan angivna mål har påverkan på kategorin Facility Management:

1. *En trygg kommun där människor trivs och växer*
 - a. Huddinge är trivsamt och tryggt för alla medborgare
 - b. Huddinges verksamheter håller hög kvalitet
2. *En hållbar naturkommun*
 - a. Minska klimatpåverkan
 - b. Värna biologisk mångfald och god vattenstatus
 - c. Cirkulär ekonomi som minimerar gifter i miljön
3. *En ansvarfull ekonomi i hela Huddinge*
 - a. Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi
 - b. Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

1. En trygg kommun där människor trivs och växer

I den politiska programförklaringen anges att kommunen ska ta ett mer strategiskt grepp över bl.a. brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete¹

Upphandling av kamerabevakning samt olika typer av larm och tillförlitliga passersystem är en del detta brottsförebyggande arbete.

2. En hållbar naturkommun

Kommunen ska fokusera på cirkulära kretslopp och ekologisk hållbarhet².

Huddinge ska ”effektivisera energianvändningen, minska utsläpp och gifter i miljön, och främja gröna transporter och resande. Det ska vara lätt att göra bra miljöval i sin vardag.”³

Kommunen ”ska med utgångspunkt i avfallstrappan prioritera minimering och återanvändning före återvinning genom att skapa förutsättningar för cirkulära kretslopp.[...] Eventuella riskprodukter ska rensas bort ur cirkulära flöden.”⁴

I mål och budget för 2023 ges kommunstyrelsen i uppdrag att “skapa ett effektivt och strukturerat återbruksarbete inom kommunkoncernen, i samarbete med kommunens avfallsbolag och eventuella externa aktörer”⁵.

- Inom kategorin finns potential att öka cirkulär ekonomi genom att skapa organisation för återbruk av möbler samt att även upphandla

¹ Mål och budget 2023 sid. 5

² Mål och budget 2023 sid 6

³ Mål och budget 2023 sid 27

⁴ Mål och budget 2023 sid 28

⁵ Mål och budget 2023 sid 15

rekonditionering av möbler att nyttja som alternativ till nyinköp, vilket hanterats redan hösten 2022 med anslutning till Addas ramavtal för återbruk av möbler. Totalkostnaden för nyinköp av möbler förväntas minska när den föreslagna återbruksverksamheten är på plats. I enlighet med mål och budget 2023 bör återbruksverksamheten ske samordnat inom koncernen.

3. En ansvarfull ekonomi i hela Huddinge

”God hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommunkoncernen, inte minst för att möjliggöra finansiering av framtida investeringar. [...] I Huddinge ska upphandlingar aktivt bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle med respekt för arbetstagares rättigheter, klimat- och miljöhänsyn och social inkludering. Lokala företag ska ges goda möjligheter att delta i upphandlingar”⁶.

1.5.2 **Upphandlings och inköspolicy**

”Kommunens upphandlingar ska vara rättssäkra och kännetecknas av att pris, kvalitet, miljö, sociala/etiska krav samt arbetsrättsliga villkor används som instrument i upphandlingarna”⁷.

Kommunen ska även sträva efter att öka användningen av befintliga och nya elektroniska verktyg för att utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra inköpsprocessen”⁸. Detta för att säkerställa en ökad avtalstrohet och lägre kostnader för administration.

I alla upphandlingar ska upphandlings och inköspolicyn beaktas och vara vägledande i strategiska val kring kravställning och nyttjande av bl.a. e-handelsverktyg.

1.5.3 **Riktlinjer för upphandling och inköp**

Riktlinjerna beskriver ansvarsfördelning, roller och arbetssätt för ett strategiskt upphandlingsarbete som resulterar i goda affärer, god ekonomisk hushållning och hög kostnadseffektivitet där kommunens verksamhet bedrivs effektivt och ändamålsenligt och bidrar till kommunens övergripande mål⁹.

Riktlinjerna pekar på samordning inom kommunen med de helägda bolagen och andra upphandlande myndigheter i syfte att ta tillvara de ekonomiska fördelar som samordning och större inköpsvolym kan ge.¹⁰

⁶ Mål och budget 2023 sid 28

⁷ Upphandlings- och inköspolicy sid 2

⁸ Upphandlings- och inköspolicy sid 2

⁹ Riktlinjer för upphandling s. 4

¹⁰ Riktlinjer för upphandling s 4–5

Inom kategorin Facility Management ska relevanta upphandlingar genomföras gemensamt inom koncernen för att optimera både inköpspris och administration för nyttjande.

Vid varje upphandling ska ett ställningstagande göras i fråga om i vilken utsträckning och omfattning hållbarhetskrav ska tillämpas¹¹. Kraven kan ställas där det bedöms möjligt, strategiskt lämpligt och där de ställda kraven förväntas få positiva effekter för Huddinge kommun och dess omvärld.

1.5.4 Kommunikationspolicy

Huddinge kommun står för: tydlighet, öppenhet, tillgänglighet och vårt språk ska vara lätt att förstå. Policyn ska beaktas i alla upphandlingar och kommunikation kring bl.a. avtal med verksamheter, leverantörer och kommuninvånare.

1.5.5 Miljöprogram för Huddinge kommun 2022–2025

Miljöprogrammet omfattar vissa delar som har påverkan på denna kategori. Kategoriteamet har identifierat att nedan punkter i miljöprogrammet behöver beaktas i kategoristyrningsarbetet:

- Kommunen ska minska växthusgasutsläppen från transporter.
- Kommunen ska minska de konsumtionsbaserade utsläppen från varor och produkter inom kommunens verksamheter.
- Kommunen och dess helägda bolag ska fasa ut farliga ämnen och minimera spridningen av miljögifter som kan skada människor och natur.
- Kommunkoncernen arbetar med att minska mängden avfall i kommunen som en geografisk plats genom cirkulära flöden.
- Kommunen och dess helägda fastighetsbolag arbetar med att informera och engagera invånare och verksamheter i syfte att minska sin miljö- och klimatpåverkan.

1.5.6 Handlingsplan för gifter i miljön

Handlingsplanen ska ligga till grund för förvaltningarnas verksamhetsplanering så att kommunen på ett effektivt sätt når målen i Miljöprogrammet om att fasa ut farliga ämnen. Handlingsplanen kan komma att revideras på grund av uppdaterade målformuleringar i Miljöprogrammet.

Handlingsplanen uppmanar till att rensa ut varor och produkter som innehåller skadliga ämnen, samt minska nyinköp av varor med skadliga ämnen.

Åtgärdsområdena är bland annat:

- Kemiska produkter
- Städning och hygien
- Elektronik

¹¹ Riktlinjer för upphandling s. 11–12

1.5.7 HKF 4400 – avfallsföreskrifter

Avfallslämnarens ansvarar för att avfallet tas om hand korrekt. Producenterna kan också ha ett producentansvar. Det finns behov av en tydlig strategi för avfallshantering i verksamheterna, vilken behöver tas fram och kommuniceras.

1.5.8 Avfallsplan

Kommunens avfallshantering ska genomsyras av klimatsmarta val och effektiv logistik. Alla system för avfallshantering ska vara trygga, säkra och tillgängliga samtidigt som de uppmuntrar till återvinning och återanvändning¹².

Fokus i avfallsplanen är på hushållsavfall, men planen innehåller även mål som omfattar verksamhetsavfall och nedskräpning.

Avfallsplanen anger att för att uppnå minskad mängd avfall behöver färre nyproducerade varor av alla slag införskaffas.

Åtgärd för att bidra till uppfyllandet av mål 2 ”Förebygga avfall” anges följande: *”Vid inköp och upphandling av varor, material och tjänster ska kommunen vidta åtgärder för att minska uppkomsten av avfall.”*¹³

I kategorin Facility Management finns potential att bidra till avfallsplanen genom att:

- Utbilda inköpsansvariga för att välja rätt produkter och ställa tuffa miljökrav vid upphandlingar.
- Säkerställa att återvinningstationer och återvinningsrum finns i alla verksamheter och nyttjas korrekt samt att vi har avtalade leverantörer som sköter återvinning korrekt.
- Återvinna och återbruka möbler både inom och mellan verksamheter vilket skulle ge vinster både ekonomiskt, ekologiskt och socialt om man nyttjar möjligheten till sociala jobb, t.ex. utöka den så kallade ”bussgruppen” och inrätta lager.

1.5.9 HKF 1610 riktlinjer för säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd avser

- skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota Sveriges säkerhet
- skydd i andra fall av uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), eller som skulle ha omfattats av sekretess enligt den lagen, om den hade varit tillämplig¹⁴

Rutiner för säkerhetsskyddad upphandling behöver tas fram och dokumenteras.

¹² Avfallsplan 2021–2030 s. 3

¹³ Avfallsplan, mål 2 sid 11

¹⁴ HKF 1610 sid 1

1.5.10 Program för trygghet och säkerhet 2018–2021

Det finns ett tidigare program för Trygghet och säkerhet för 2018–2021. Ett reviderat Styrdokument för Trygghet och säkerhet planeras ta fram under 2023, vilket kategoriarbetet bör följa.

Det övergripande målet för Huddinge kommuns interna skydds- och säkerhetsarbete är att minimera risken för personskada, störning, förlust och kostnader till följd av brand, skadegörelse, stöld, inbrott, bedrägerier eller andra former av olovligt användande av kommunens resurser.

Målet med Huddinge kommuns arbete med informationssäkerhet är att säkerställa informationens tillgänglighet, riktighet, konfidentialitet och spårbarhet utifrån uppsatta krav:

- *konfidentialitet* – endast behöriga får ta del av informationen
- *riktighet* - informationen ska vara tillförlitlig, korrekt och fullständig
- *tillgänglighet* - informationen ska kunna användas efter behov, i förväntad utsträckning samt av rätt person med rätt behörighet
- *spårbarhet* - specifika aktiviteter som rör informationen kan spåras¹⁵.

1.6 Krisberedskap

Med krisberedskap avses förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer, genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris, dvs. vi ska minska sårbarheten i vår verksamhet och ha god förmåga att hantera krissituationer.

Sveriges kommuner har en viktig roll i samhällets krisberedskap. Ju bättre kommunerna är på att hantera en kris, desto bättre blir hela samhället på krishantering. Kommunerna är ansvariga för verksamhet som måste fungera även under kriser, exempelvis äldreomsorg, vattenförsörjning, fjärrvärme, räddningstjänst och skola.

Enligt Lagen (2006:544) om kommuners och regioner åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap är kommuner och regioner skyldiga att planera för hur man ska agera och hantera en allvarlig störning i den kommunala verksamheten, en risk- och sårbarhetsanalys¹⁶. Kommunen är också skyldig att identifiera prioriterade åtaganden och kritiska beroenden, ta fram en plan för hur de ska kunna minska risken för att något drabbar verksamheten, men också för att kunna hantera allvarliga störningar i verksamheten. Även kommunalt handlingsprogram 2022–2023 enligt lag 82 003:778) om skydd mot olyckor (SBFF) pekar på kommunens skyldighet att arbeta förebyggande.

Inom ramen för kategoristyrningsarbetet för Facility Management handlar det om att *identifiera försörjningskedjor som är kritiska för samhällsviktig verksamhet*. Ett riktmärke är att individuella verksamheter (exempelvis, förskola, äldreboende) ska klara sig utan utomstående hjälp i ett dygn. På kommunnivå ska kommunen säkerställa att verksamheterna klarar 7 dygn utan extern hjälp. Detta ställer krav på

¹⁵ Program för trygghet och säkerhet s. 20

¹⁶¹⁶ <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skolmaterial/samhallets-krisberedskap/kommunens-krisberedskap/>

att kommunen skapar redundans, genom att exempelvis hålla lager på verksamhetskritiska produkter, arbeta med second source (dvs. säkerställa att kommunen alltid har en leverantör i backup om den ordinarie inte kan leverera) eller genom att arbeta med att säkerställa att leverantören har robusta underleverantörsled. Detta behöver kravställas i aktuella upphandlingar och malltexter behöver ses över. Force majeureliknande situationer får inte utgöra ett hinder för uppdragets fullgörande.

1.7 Samordnad varudistribution

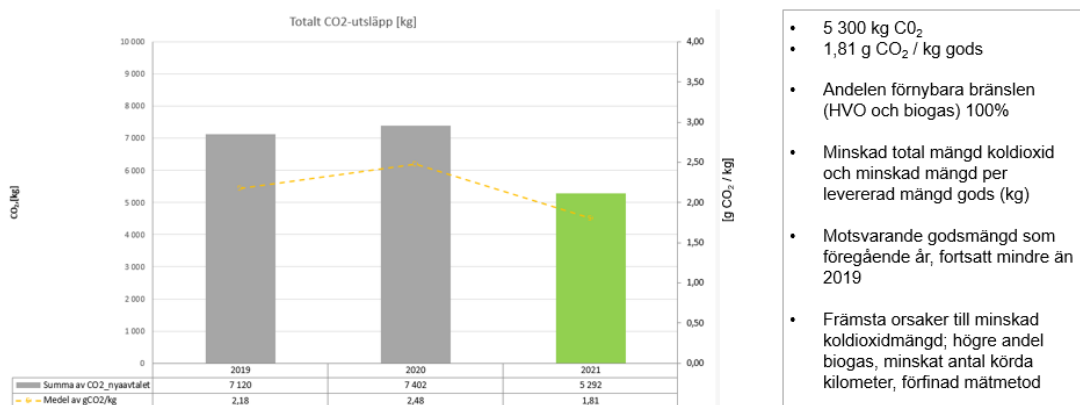
Huddinge kommun ingår sedan 2015 i samarbetet ”samordnad varudistribution” (SVD) med 7 andra kommuner på Södertörn (Botkyrka, Haninge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Nacka och Tyresö.)

Att samordna leveranserna resulterar i väsentligt färre transporter till kommunens verksamheter. Det innebär bättre miljö, säkrare trafik och fördelar för verksamheterna genom att transporterna blir förutsägbara och koncentrerade. Uppdraget innebär att utveckla, förvalta och stödja effektiva inköps- och upphandlingsprocesser från behov till leverans.

I dagsläget har Huddinge kommun sammanlagt 14 leverantörer som är anslutna till SVD. Sammanlagt kördes 2 930 098 kg gods i Huddinge kommun inom ramen för samordningen 2021.

Bilden nedanför illustrerar CO₂-utvecklingen mellan 2019–2021.

Huddinge – koldioxid (CO₂) 2021

1.8 Samverkan med Kommunala och externa fastighetsbolag

Det finns sedan tidigare en framtagen gränsdragningslita mellan Huddinge kommun och Huddinge Samhällsfastigheter gällande de delar som hyresvärden och kommunen som hyresgäst ansvarar för. Parallellt med framtagande av kategoriplan pågår revidering och förhandling kring nytt ramavtal för ansvar och gränsdragnings under ledning av lokalsektionen. Om kommunens ansvar ökar eller minskar i och med framtagen revidering, kan det påverka vad kommunen behöver upphandla samt inköpsvolym, vilket i sin tur kan leda till annan upphandlingsform.

1.9 Identifierade styrkor och svagheter inom organisationen

1.9.1 Intern analys – identifierade styrkor inom organisationen för hela kategorin

Huddinge kommun är en stor kommun och därmed en stor köpare av varor och tjänster. Genom att samordna internt inom kommunen och koncernen och fortsätta samarbeta med andra kommuner blir vi en ännu större köpare vilket ökar våra möjligheter att ställa krav och få bättre priser i samband med t.ex. varu-upphandling, men också avseende att dela lokaler och dra nytta av varandras kompetens.

1.9.2 Intern analys – identifierade svagheter inom organisationen för hela kategorin

”Stuprör” mellan förvaltningar och bolag skapar glapp i koncernövergripande processer, t ex passagesystem, vilket också försvårar beslutsprocessen. Det behövs mer standardisering, samordning och centralt ansvar och styrning kring lås och larm-tjänster.

Inköp inom kategorin genomförs ofta decentraliserat. För att få maximal utdelning av avtalens affärsmässiga kapacitet behövs mer kommunikation kring nya avtal, avropmallar och fler beställningsvägar i e-handelssystemet så att vi styr inköp till avtalade leverantörer och varor och tjänster. Risken att beställarna inte använder våra avropmallar eller e-handelssystem, och avrop därmed inte sker helt korrekt, kan stävjas genom information, internutbildning och kontroll i syfte att maximalt nyttja avtalens potential och uppnå effektiva avrop.

1.9.3 Underkategori Avfall och återvinning – styrkor och svagheter

Inom underkategorin avfall och återvinning finns potential att minska kostnad för avfallet när medarbetare nu arbetar på distans i större utsträckning. Genom att antingen sänka frekvens för hämtning eller styra om kostnaderna till faktiska volymer och inte frekvenser kan vi minska totalkostnaden för avfall och dess klimatpåverkan. Med gemensamt avtal för hela kommunen kan kostnaden minskas ytterligare.

Det finns behov av miljöutbildning för medarbetare då det finns en osäkerhet kring rutiner och leverantörer i verksamheterna avseende hantering av avfall.

1.9.4 Underkategori hygien-, städ- och rengöringsprodukter – styrkor och svagheter

Inom underkategorin hygien-, städ och rengöringsprodukter kommer kostnaderna att minska då lokalvårdsleverantörerna kommer att ta över inköp av städ och rengöringsprodukter. Denna kostnad kommer i stället läggas i underkategorin städ i form av lokalvårdskostnad.

Det finns inom underkategorin ett stort fokus och kompetens kring kravställning på kemikalier och material vilket ger potential till ökade hållbarhetsvinster inom bl.a. upphandling av lokalvård.

Där transporter är en del av kostnaden kommer transportkostnaderna att öka i och med höjda drivmedelspriser och det blir än mer viktigt att nyttja samordnad varudistribution för minskat klimatavtryck.

1.9.5 Underkategori säkerhet och bevakning – styrkor och svagheter

Inom underkategorin säkerhet och bevakning görs nu gemensamma upphandlingar med Hüge och Huddinge Samhällsfastigheter gällande lås och larm samt för brandskydd. Det kommer leda till att det blir samma system oavsett vem som äger fastigheten och därmed enklare hantering.

Det har varit oklart vem som äger frågan om tillträde och därmed kan fatta beslut. Det förekommer även olika passersystem för tillträde till fastigheter (entré) beroende på hyresvärd och verksamhet, där passersystem ibland ingår i hyran. Varje förvaltning hanterar passersystem, men det finns idag ingen tydlig övergripande samordning kring hur detta ska ske.

Arbete med revidering av ramavtal och tillhörande gränsdragningslista inom och mellan kommunen och fastighetsbolag pågår genom lokalsektionen.

Vi ser följande potential till förbättring inom underkategorin:

- För att åstadkomma en säkrare verksamhet och samtidigt minska kostnader för både administration, samt risken för ev. inbrott och brand behövs en tydligare styrning och samordning inom kommunen och kommunkoncernen.
- Det finns behov av att tydliggöra hur passersystem hos olika fastighetsägare ska hanteras av verksamheterna så att kommunen får ett ändamålsenligt och kostnadseffektiva passersystem med gemensamma rutiner och administration.
- När hyresavtal tecknas bör det avtalas att kommunens passersystem ska användas, för att minska administration, kostnad och av operativa skäl (t.ex. för att minska behovet av olika nycklar för exempelvis larmpersonal) vilket är en utmaning hos externa hyresvärdar.

Frågan kring behörighetssystem finns med inom PM3 för objektet "Säkerhet och lokaler".

1.9.6 Underkategori Möbler och inredning – styrkor och svagheter

Idag finns flera ramavtal för möbler och avropen sker oftast genom förnyad konkurrensutsättning. De olika inköpen resulterar i en uppsjö av olika möbler i verksamheterna med olika utseende. Vid införandet av nytt kommunhus avses så mycket som möjligt av befintligt möblemang att flyttas med och återanvändas. Det saknas idag intern lagerhållning av möbler. Frågeställningar finns kring nya kommunhuset och hur man ska tänka kring återbruk och överflyttning av befintligt möblemang samt avyttring av de möbler som blir kvar i lokaler som avvecklas.

Inom underkategorin möbler och inredning finns möjlighet att nå ekonomiska och ekologiska vinster genom att standardisera sortimentet och därmed öka potentialen till återbruk. Det krävs lokal och organisation för återbruk där man även kan bidra till social hållbarhet om man tar tillfället i akt att göra återbruksorganisationen inom ramen för t.ex. daglig verksamhet. Samordning med andra kringliggande kommuner och inom kommunkoncernen för lagerlokal och organisation av återbruk för begagnade möbler skulle öka vinsterna ytterligare.

Upphandling av rekonditionering av möbler skulle spara pengar och bidra till ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

1.9.7 Underkategori Lokalvård och tvätteritjänster – styrkor och svagheter

Inom underkategorin lokalvård och tvätteritjänster kommer den nyupprättade centrala beställarorganisationen för lokalvård ges större möjligheter till kvalitetssäkring. Konkurrensutsättningen kommer även ge stor kostnadseffektivisering.

Det finns säkerhetsrisker då det är svårt att kontrollera att externa lokalvårdares nycklar/passerbrickor inte kommer i orätta händer. Risker med lokalvården är också genomförandet av omorganisationen och genomförandet av övergången av personal till extern lokalvårdsleverantör.

För entrémattor finns nytt avtal där marknadens olika koncept nu införs med både traditionell hyra av matta inklusive tvätt, och köp av fastmonterad matta med separat tjänst för djuprengöring.

1.10 Prisjusteringar

I kategorins avtal förekommer olika typer av indexregleringar:

- Möbler - prisindex för inhemsk tillgång (ITPI)
- Lokalvård - Statistiska Centralbyråns Städindex.
- Bevakning - SCB:s Bevakningsindex.
- Entreprenad brand och utrymningslarm - Labour Cost index (LCI)
- Trygghetskameror - Labour Cost Index (LCI)
- Trygghetsskapande teknik – Arbetskostnadsindex (AKI)
- Varor - Konsumentprisindex (KPI)

Extra prisjustering finns även kopplat till hållbarhetsincitament inom möbler och lokalvård.

Kommunen har även i några avtal en prisjusteringsklausul som går ut på en förhandling mellan kommunen och leverantören, antingen genom att leverantören ska visa på ett lämpligt index eller att pris diskussion ska ske. Fast pris under hela avtalsperioden förekommer också för vissa konsulttjänster (krisberedskap)

Det är viktigt att välja rätt index för att skapa transparens i förhandling, följa avtalsområdets prisutveckling samt för att kunna ta del av ev. prissänkningar om priset går ner. Beroende på vad som upphandlas kan det vara lämpligt att välja ett specifikt Indextal för huvudgrupper alternativt för Grupper och Produktgrupper/Tjänster inom respektive indexkorg.

Inom kategorin finns behov av genomlysning och finslipning på prisjusteringsklausuler, mycket med tanke på den förändrade världsekonomin så att kommunen står rustad för både upp och nedgångar i konjunkturen.

1.11 Extern analys - Marknadsanalys

Huddinge kommun är den näst största kommunen i regionen och har stor inköpsvolym. För vissa lokala leverantörer är kommunen en stor köpare. Kommunen köper mestadels generiska standardprodukter och tjänster som är lätta att byta ut. För säkerhetssystem är det, trots att substitut finns, svårt att byta då det kräver byte av ett helt system, med stor initial kostnad som följd, inlåsningsseffekten är därmed är hög.

Inom, för kategorin aktuella marknader, finns möjlighet till *substitut* för framför allt digitalisering. Inom lås och larm kan nycklar fasas ut och bli mer elektroniska, men inte helt och hållet. Kan man använda telefonen som passer-”nyckel” behövs inte ”blippar” köpas in längre osv. Kamerabevakning och dess lösningar kan användas mer samt till intelligent bevakning. 5G kommer sannolikt påverka möjligheter och utbud. Vid upphandling behöver utrymme för innovation och substitut till helt andra lösningar finnas med, där vi kan tänka system och helheter och inte köpa detaljer separat och därmed låsa in oss i befintliga lösningar utan i stället ställa funktionskrav.

Inom vissa områden krävs *tillstånd* (avfall) eller *certifieringar* (inom brand och säkerhet samt återvinning) för att få tillhandahålla tjänsten vilket ger en stor tröskel för en leverantör att komma in på marknaden.

På marknaden sker inte så mycket tillväxt, i stället dominerar uppköp och fusioner. Större leverantörer erbjuder generellt en större stabilitet och leveranssäkerhet.

1.12 Identifierade möjligheter och hot på marknaden

Halvledarbristen på marknaden hotar leverans av tekniska produkter, med mindre konkurrens, ökade priser och leveransproblem som följd.

I händelse av *kris* finns risk för en svag försörjning av el och vatten vilket påverkar flera avtal och alla digitala lösningar som är elberoende.

Partnerskap och tätt samarbete med leverantörer möjliggör att avtalens effekt kan optimeras. För detta krävs resurser till avtalsuppföljning.

- Inom underkategorin *avfall och återvinning* finns möjlighet att köpa tjänster från SRV, vilket behöver maximeras och centralt avtal för avfall och återvinning behöver upphandlas. Avfallsvolymer minskas när medarbetare arbetar mer hemifrån vilket kan påverka kostnaden om hämtning eller prismodell anpassas och trimmas till volym eller vikt. Det finns också ett behov av miljöutbildning och information för medarbetare för korrekt källsortering.
- Inom underkategorin *Hygien- städ- och rengöringsprodukter* ger de ökade drivmedelspriserna samt våra krav på hållbart drivmedel ökat incitament till att nyttja samordnad varudistribution där så är möjligt.
- Inom underkategorin *Möbler och inredning* finns pga. Ukrainakrisen risk för att transportpriser påverkas pga. ökade drivmedel. Ökade transportpriser och pris på framför allt trävaror ökar pga. kriser i omvärlden, vilket ger ökade kostnader om inte substitut hos leverantörerna kan erbjudas. Inom underkategorin finns möjligheter att samordna med andra kommuner för lagerlokal och verksamhet för återbruk av möbler både för att öka cirkulär ekonomi, samt minska beroendet av nyttillverkade produkter och transport av dessa.
- Inom underkategorin *Säkerhet och bevakning* finns även möjligheter att samordna upphandlingar med andra upphandlande myndigheter för bättre priser och enhetligt system, främst inom koncernen. Nycklar och passerkort ”på drift” är en inbrottsrisk och behöver hanteras.
- Inom underkategorin *Lokalvård och tvätteritjänster* finns möjligheter till konkurrensutsättning av lokalvård, vilket genomförts parallellt med framtagande av kategoriplan. Den stora risken inom lokalvård är förekomsten av svart arbetskraft inom branschen vilket kommunen behöver hantera och följa upp både i upphandlingsskede och under avtalsperioden. Det finns också möjlighet att nyttja marknadens olika koncept för entrémattor gällande hyra inkl. tvätt eller fastinstallerad matt-zon i nytt avtal för entrémattor från juni 2022. Tydlig information om nytt avtal behöver delges certifierade beställare via gruppssidan samt i avtalsdatabas.

1.12.1 Politiska faktorer

Det finns en uttalad politisk vilja avseende säkerhetsarbete där t.ex. trygghetskameror nämns. Inom kategorin finns ett nytt upphandlat avtal för detta vilket nu nyttjas i aktuella verksamheter.

Frågan om *hotsituationer i skolmiljö* är aktuell, både internt, nationellt och globalt med tanke på incidenter som har hänt i närtid. Det finns behov av att upphandla larm för pågående dödligt våld i skolor med system för information till lärare vid eventuell säkerhetssituation, vilket kommer att upphandlas inom kategorin IT och telekom under 2023. Pilotprojekt för detta startar hösten 2022 för Widerströmska gymnasiet.

1.12.2 Ekonomiska faktorer

De pågående kriserna i världen påverkar som tidigare nämnts tillgång och priser på varor och drivmedel samt ökar riskerna för konkurser i leverantörsledet. Lämpliga prisjusteringsklausuler behöver tas fram för upphandlingar som pågår så att vi inte låser fast oss i höga priser när marknadsläget och krisen lättar. Möjligen behövs även avtalsklausul som möjliggör ytterligare prisjusteringar, både upp och ner, för att bättre kunna följa marknaden och inte sänka leverantörerna till konkurs.

Inflationen är för närvarande hög, vilket påverkar priser på varor och tjänster. För äldre avtal som inte kan prisjusteras i samma takt som inflationen, kan kommunens behov riskera att nedprioriteras av leverantörerna. Vi får inte leverans, eller får konsulter med lägre kompetens än efterfrågat. Detta behöver bevakas och, om möjligt, förhindras genom tätt samarbete mellan avtalsansvarig/beställare och leverantörer.

Coronapandemin har påverkat tillgången på halvledare vilket skapar dyrare produkter och förseningar vid leverans av teknik, t.ex. införandet av nytt avtal för trygghetsskapande teknik (Trygghetslarm), vilket flyttats till kategorin IT och Telekom då nya avtalet är upphandlat som IT-tjänst. Interimsavtal och god framförhållning vid beställningar kan därför bli nödvändigt för att säkerställa verksamheternas behov av aktuella produkter och tjänster.

1.12.3 Sociala faktorer

Enligt lokalresursplan 2024 är inte befolkningstillväxten så stor som man tidigare har trott. Detta gör att man i kommunen ser över framtida behov.

Även om befolkningsprognosen reviderats ned ytterligare så ger den demografiska utvecklingen på sikt ett ökat behov av skolor, förskolor, vård och omsorg. Som en följd av detta kommer kommunen få kostnadsökningar och ökade volymer av varor och tjänster och nytillkomna behov av upphandlingar och avrop. Avtalsansvarig behöver tillsammans med kategoriledare följa upp spenden och matcha mot takvolymen i avtal.

1.12.4 Teknologiska faktorer

Digitalisering och automatisering av kommunens tjänster ger ett ökat behov av upphandlingar och avrop av digitala lösningar, vilket ställer krav på nytt tankesätt i hur man ska lösa behov. Kategorin behöver arbeta för att främja innovation och digitalisering. T.ex. skulle upphandling av posthantering kunna ske med en digital lösning.

1.12.5 Legala faktorer

Området krisberedskap är reglerat i lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Kommunens riktlinjer för krishantering samt program för trygghet och säkerhet adresserar dessa frågor.

Huddinge kommuns trygghets- och säkerhetsarbete styrs av flera olika lagstiftningar, kommunens egna ambitioner samt försäkringskrav.

Informationssäkerhetsfrågor och dataskydd för personuppgifter är en stor fråga för kommunen, så även inom kategorin Facility Management.

- Informationssäkerhetssamordnare och dataskyddsamordnare behöver involveras i upphandlingar, framför allt om tidigare tjänst övergår till digital lösning och frågorna aktualiseras.

1.12.5.1. Övrig lagstiftning

Nedan listas de viktigaste övriga lagarna inom ansvarsområdet som påverkar kategorin:

- ✓ Arbetsmiljölagen
- ✓ Brottsbalken
- ✓ Dataskyddsförordningen och dataskyddslagen
- ✓ Diskrimineringslagen
- ✓ Kommunallagen
- ✓ Lagen och förordningen om totalförsvar och höjd beredskap
- ✓ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- ✓ Offentlighets- och sekretesslagen
- ✓ Plan- och bygglagen
- ✓ Socialtjänstlagen
- ✓ Säkerhetsskyddslagstiftningen
- ✓ Lag om skygg mot olyckor

1.12.5.2. Sanktioner mot Ryssland¹⁷¹⁸

Rysslands invasionskrig mot Ukraina har fått västvärlden att införa ett stort antal ingripande ekonomiska sanktioner mot Ryssland och även mot Belarus.

Sanktionerna innebär förenklat och i korthet följande:

- Offentliga kontrakt får inte tilldelas ryska företag från och med den 9 april 2022. Redan ingångna kontrakt med sådana företag får inte fullgöras från och med den 11 oktober 2022. Detta gäller även avrop från ramavtal – men inte ingående av själva ramavtalet.
- Det finns ett förbud mot att köpa, importera och transportera vissa varor och tjänster från Ryssland och Belarus.
- Betalningar får inte göras till vissa individer som räknas upp i förordningarna. Detta gäller även ersättningar inom ramen för kontrakt som ingåtts i upphandlingar.

Vad gäller samtliga sanktioner gäller att inga krav får beviljas i samband med avtal som träffas av sanktionerna, till exempel skadestånd. Det finns ett generellt förbud mot att avsiktligt vidta åtgärder som syftar till att kringgå sanktionerna.

Överträdelse av sanktionerna är straffbelagda, men överträdelse ska inte medföra något ansvar om de vidtagits i god tro.

¹⁷ <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/regler-och-lagstiftning/sanktioner-paverkan-upphandling/>

¹⁸ <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/regler-och-lagstiftning/sanktioner-paverkan-upphandling/importforbud/>

EU har antagit flera stora paket med restriktiva åtgärder (sanktioner) mot både Ryssland och Belarus. Sanktionerna är ett svar på Rysslands krig mot Ukraina, ett krig som aktivt stöds av Belarus.

Sanktionerna mot Ryssland syftar till att

- minska Kremls förmåga att finansiera kriget
- påföra tydliga ekonomiska och politiska kostnader för de personer i Rysslands politiska elit som är ansvariga för invasionen
- minska landets ekonomiska bas.

Mot bakgrund av Belarus stöd till den ryska invasionen har EU även antagit sanktioner mot Belarus.

Sanktionerna har genomförts genom EU-förordningar som är direkt tillämpliga i svensk nationell rätt. Sanktionsförordningarna har ändrats vid flera tillfällen. De uppdaterade ("konsoliderade") versionerna av respektive förordning är dock inte de officiella rättsakterna, utan de består av de ursprungliga förordningarna samt alla efterkommande förordningar som ändrar i dessa. Överträdelser av förbud i någon av sanktionsförordningarna är straffbara enligt en särskild lag.

1.12.6 Miljömässiga faktorer

De miljömässiga faktorer som identifierats för kategorin är kemikalier, avfall, drivmedel vid transporter samt möjligheten till cirkulär ekonomi. För samtliga faktorer finns det i kategorin potential att ställa krav på dessa faktorer i aktuella upphandlingar och arbeta med uppföljning för att säkerställa att effekten uppnås.

Enligt marknadsanalys så är inte miljökrav kostnadsdrivande då flera branscher inom kategorin ändå arbetar med höga hållbarhetsambitioner.

1.12.6.1. Cirkulär ekonomi

Dåvarande regering tog 2020 fram en nationell strategi för omställningen i Sverige till en cirkulär ekonomi. Där uttrycks att omställningen till en cirkulär ekonomi ska bidra till att nå miljö- och klimatmålen samt de globala målen i Agenda 2030.

Strategin¹⁹ beskriver att *"omställningen till en cirkulär ekonomi har en stor potential att minska resursanvändningen och därmed begränsa klimat- och miljöpåverkan. Genom företagande och innovation, baserat på cirkulära materialflöden och affärsmodeller, kan utvecklingen av en resurseffektiv, giftfri, cirkulär och biobaserad ekonomi stärkas i hela landet."*

En viktig utgångspunkt i omställningen till en cirkulär ekonomi är att detta innebär en förändring och förnyelse i samhället. Strategin beskriver att nyckeln till en väl fungerande cirkulär ekonomi är innovation längs hela värdekedjan och framgångsrika affärsmodeller i näringslivet. Det svenska näringslivet har länge arbetat med resurseffektivitet och är drivande i utvecklingen. För många företag ligger potentialen i den cirkulära ekonomin i ökad konkurrenskraft genom en säkrad råvarutillgång, ökad resurseffektivitet, riskminimering, minskad klimatbelastning, innovationsförmåga, digitalisering samt ökad omsättning.

¹⁹https://www.regeringen.se/4a3baa/contentassets/619d1bb3588446deb6dac198f2fe4120/200814_ce_webb.pdf

Strategin har tagit fram fyra fokusområden för vägen framåt i omställningen. Dessa är:

1. Cirkulär ekonomi genom hållbar produktion och produktdesign
2. Cirkulär ekonomi genom hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster
3. Cirkulär ekonomi genom giftfria och cirkulära kretslopp
4. Cirkulär ekonomi som drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.

Offentlig sektor beskrivs i strategin som en central aktör i omställningen som kan bidra genom den offentliga upphandlingen samt vara aktiva parter och behovsägare i innovationsprojekt och i samarbeten där utveckling av nya lösningar sker.

I omställningen till ett cirkulär ekonomi har strategin identifierat några prioriterade strömmar av materialflöden. En av strömmarna är plast. Vi har idag en ohållbar användning av plast. Detta innebär att vi behöver minska användningen av plast samt att produkter behöver designas på ett sätt så att plasten går att materialåtervinna.

En annan ström av materialflöden är förnybara och biobaserade råvaror. Strategin framhåller att Sverige idag har god tillgång till förnybara resurser. Biobaserade produkter kan ersätta fossila alternativ i många tillämpningar, bland annat gällande plastmaterial.